

Jo Smet is psycholoog en psychoanalyticus, bestuurslid van de *Stichting* en lid van de *Belgische School voor Psychoanalyse*. Hij is werkzaam in een psychotherapeutische dagkliniek en in privé praktijk in Leuven en in Lint. Hij leidt de bibliofiele uitgeverij *Literarte* en is auteur van meerdere publicaties rond poëzie en psychotherapie.

Trees Traversier is psychologe en psychoanalytica, ondervoorzitster van de *Stichting* en lid van de *Belgische School voor Psychoanalyse*. Zij is werkzaam in vrij gevestigde praktijk te Brugge en in C.G.G. Rivage-Den Zaet te Brussel. Zij co-redigeerde een Nederlandstalige uitgave van werk van Françoise Dolto *Kinderen aan het Woord. Psychoanalyse, kind en psychose*.

Joris Vandenberghe is psychiater en psychoanalytisch psychotherapeut. Hij werkt als liaisonpsychiater in UZ Gasthuisberg, UPC KU Leuven en is verantwoordelijk psychiater Centrum Geestelijke Gezondheidszorg Vlaams-Brabant Oost, vestiging Leuven volwassenen. Hij is redacteur van het *Tijdschrift voor Psychiatrie*.

Lieven Vandenhaute studeerde politieke en sociale wetenschappen aan de UGent. Hij is radio- en televisiemaker die zich voornamelijk met kunst e.a. culturele aangelegenheden bezighoudt. Hij presenteerde o.a. *De Lieve Lust, Republica en Voetzoeker* (Canvas) en hij is redacteur van *Terzake*.

Paul Verhaeghe is psychoanalyticus, gewoon hoogleraar en voorzitter van de vakgroep psychoanalyse en raadplegingspsychologie van de UGent. Hij is auteur van een aantal ook internationaal vertaalde boeken zoals o.a. *Tussen hysterie en vrouw*, *Liefde in tijden van eenzaamheid*, *Over normaliteit en andere afwijkingen* en als laatste *Het einde van de psychotherapie*. Voor artikels en downloads: www.psychanalysis.ugent.be

Peter Verstraten is universitair docent Intermediale Literatuurwetenschap aan de Universiteit van Leiden, met een speciale interesse voor de verwantschap tussen literatuur en film. Hij is auteur van o.a. *Celluloid echo's: cinema kruist postmodernisme*, *Handboek filmnarratologie* (herdrukt en in het Engels vertaald) en als laatste *Kernthema's in de filmwetenschap*.

Inschrijving

Inschrijvingsgeld bedraagt 80 Euro inclusief steunend lidmaatschap/donateurschap van de Stichting, 70 Euro voor niet steunende leden/donateurs, 50 Euro voor steunende leden/donateurs, 30 Euro voor studenten te storten op 979-1331672-61 (B) t.a.v. Trees Traversier – trees.traversier@skynet.be of 7583937 (NL) t.a.v. Annelies Van Hees – annelies.vanhees@planet.nl. Voor nadere details zie www.stichtingpsychoanalyseencultuur.eu

Inlichtingen

Mark Kinet, mark.kinet@sintjosefpittem.be

Cover: "The pupils" 2001 van Michaël Borremans
Courtesy Zeno X Gallery Antwerp.

Stichting Psychoanalyse en Cultuur

organiseert ism Vakgroep Psychoanalyse en Raadplegingspsychologie van UGent & Kliniek St Jozef Pittem (Centrum voor Psychiatrie en Psychotherapie)

een studiedag

Het Nieuwe Onbehagen in de Cultuur

Zaterdag 27 november 2010

Congrescentrum Het Pand – Onderbergen 5, Gent

Het Nieuwe Onbehagen in de Cultuur

www.stichtingpsychoanalyseencultuur.eu

organiseert in samenwerking met
www.psychoanalysis.ugent.be,
www.sintjozefpittem.be, in Congrescentrum
Het Pand gelegen Onderbergen 5
te Gent een Studiedag onder de titel
“Het Nieuwe Onbehagen in de Cultuur”.

Programma

10.15-10.20 Sjef Houppermans. *Welkomstwoord*

10.20-11.15 Paul Verhaeghe. *Identiteit en angst*

11.15-11.20 Joris Vandenberghe. *Discussant*.

11.20-11.50 *Koffiepauze*

11.50-12.45 Lieven De Cauter. *De eeuwige terugkeer van de natuurtoestand*

12.45-12.50 Jo Smet. *Discussant*.

12.50-14.00 Walking lunch

Voorstelling

Naar aanleiding van haar twintigjarig bestaan organiseert de *Stichting* ditmaal een studiedag over psychoanalyse van de cultuur. Alluderend op Freuds bekende essay ‘Das Unbehagen in der Kultur’ staan diverse sprekers stil bij enkele hedendaagse culturele varianten. Er is de neiging tot meten, transparantie en medicalisering binnen de geestelijke gezondheidszorg. Wanneer komt eindelijk de gelukspil op de markt? Er is de *hype* van snelheid en versnelling. Deze *drift* van de tijd is voor ons allen steeds meer *hard to catch*. We zijn bovendien 24/7 online en ten prooi aan een tsunami van elektronische en virtuele prikkels. Hoe houden we nog stand in de wervelwinden van cyberspace? Is het ervaringshonger die ons doet zoeken naar de roes en de kick? En wat is de natuurstaat waarnaar zo velen heimelijk hunkeren? Enkele sprekers uit psychoanalytische en/of cultuurfilosofische hoek laten ons in hun gedachten delen. Coreferenten zwingelen de discussie aan. De dag wordt afgesloten met een panel. Tussendoor en achteraf ontmoeten we elkaar in de wandelgangen. Psychoanalyse *is* cultuur. Kom deze evidentie met ons ontdekken!

14.00-14.55 Mark Kinet. *Cyborgie*

14.55-15.00 Peter Verstraten. *Discussant*

15.00-15.30 *Koffiepauze*

15.30-16.25 Joke J. Hermsen.
Het nieuwe onbehagen: tijdschaarste

16.25-16.30 Marc De Kesel. *Discussant*

16.30-17.30 *Paneldiscussie* o.l.v. Lieven Vandenhaute

17.30-19.00 *Receptie*

Dagvoorzitter: Trees Traversier

Personalia

Lieven De Cauter is (cultuur)filosoof, schrijver en activist. Hij doceert aan de KULeuven, RITS, PARTS en het Berlage Instituut. Hij is auteur van o.a. *Het hiernamaals van de kunst*, *Archeologie van de kick*, *De Dwerg in de schaakautomaat*. *Benjamins verborgen leer*, *De Dageraadsmens* (poëzie) en als laatste *The Capsular Civilization. On the City in the Age of Fear*.

Marc De Kesel is PhD in filosofie, docent aan de Arteveldehogeschool Gent en senioronderzoeker aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Hij is bestuurslid van de Stichting en auteur van o.a. *De sfinx van de sociologie*, *Wij, moderneren: essays over subject en moderniteit* en *Eros & Ethiek: een lektuur van Jacques Lacans Séminaire VII en Goden breken: essays over monotheïsme* (te verschijnen september 2010)

Joke J. Hermsen studeerde literatuur en filosofie in Amsterdam en Parijs en promoveerde aan de Universiteit Utrecht. Zij is auteur van romans zoals *Het dameoffer*, *Tweeduister*, *De profielschets*, *De liefde dus*. Ook geeft ze lezingen en schrijft ze essays over kunst, literatuur en filosofie, zoals *Heimwee naar de mens of haar laatste Stil de tijd*. Pleidooi voor een langzame toekomst dat op enkele maanden tijd menige herdruk beleefde. Zie ook www.jokehermsen.nl

Sjef Houppermans is universitair hoofddocent moderne letterkunde aan de Universiteit van Leiden, redacteur van het *Tijdschrift voor Psychoanalyse* en voorzitter van de *Stichting*. Hij schrijft hoofdzakelijk over 20ste-eeuwse literatuur, maar waagt zich ook aan analyse van literatuur uit 18de en 19de eeuw. Psychoanalyse, filosofie en tekstgenetica zijn naast narratologie en stilistiek zijn belangrijkste theoretische hulpmiddelen.

Mark Kinet is psychiater en psychoanalyticus. Hij is hoofd-geneesheer van de Kliniek St Jozef te Pittem, bestuurslid van de *Stichting* en coördinator van de reeks *Psychoanalytisch Actueel*. Hij is auteur van o.a. *Freud & Co in de psychiatrie* en van *De wetenschap van de liefde en de kunst van de computeranalyse (essays)*. Voor artikels en downloads: www.markkinet.be

